

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2023/1076 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 1ης Ιουνίου 2023

για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας όσον αφορά θέματα που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και όσον αφορά το άσυλο και τη μη επαναπροώθηση

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 82 παράγραφος 2, το άρθρο 84 και το άρθρο 78 παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) σημείο ν),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας («η Σύμβαση») αποτελεί την πρώτη διεθνή πράξη που αποσκοπεί στην εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, καθώς και των κοριτσιών κάτω των 18 ετών, ως βαθύτερης αιτίας της μόνιμης ανισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, με τη θέσπιση ολοκληρωμένου πλαισίου νομικών και πολιτικών μέτρων με σκοπό την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών και την προστασία και συνδρομή των θυμάτων τέτοιας βίας. Η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 2014. Σύμφωνα με το άρθρο 75 της Σύμβασης, η Ένωση μπορεί να γίνει Μέρος της Σύμβασης.
- (2) Σύμφωνα με τις αποφάσεις (ΕΕ) 2017/865 ⁽²⁾ και (ΕΕ) 2017/866 ⁽³⁾ του Συμβουλίου, η Σύμβαση υπεγράφη στις 13 Ιουνίου 2017 εξ ονόματος της Ένωσης όσον αφορά θέματα που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και όσον αφορά το άσυλο και τη μη επαναπροώθηση, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία.
- (3) Η Σύμβαση διαμορφώνει ένα ολοκληρωμένο και πολύπλευρο νομικό πλαίσιο για την προστασία των γυναικών από όλες τις μορφές βίας. Αποσκοπεί στην πρόληψη, στη δίωξη και στην εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας. Καλύπτει ευρύ φάσμα μέτρων, από τη συλλογή δεδομένων και την αύξηση της ευαισθητοποίησης έως τη θέσπιση νομικών μέτρων για την ποινικοποίηση διαφόρων μορφών βίας εις βάρος των γυναικών. Περιλαμβάνει μέτρα για την προστασία των θυμάτων και την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και θίγει τη διάσταση της βίας με βάση το φύλο στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης. Η Σύμβαση καθιερώνει ειδικό μηχανισμό παρακολούθησης προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεών της από τα Μέρη.
- (4) Η σύναψη της Σύμβασης εξ ονόματος της Ένωσης θα συμβάλει στην υλοποίηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς, η οποία αποτελεί βασικό στόχο και αξία της Ένωσης που πρέπει να υλοποιείται σε όλες τις δραστηριότητες της Ένωσης σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), με το άρθρο 8 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και με το άρθρο 23 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η βία κατά των γυναικών δεν συνιστά μόνο ποινικό αδίκημα, αλλά και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους και ακραία μορφή διάκρισης, η οποία πηγάζει από τις ανισότητες μεταξύ των φύλων και συμβάλλει στη διατήρηση και την ενίσχυσή τους. Η Ένωση, δεσμευόμενη να εφαρμόσει τη Σύμβαση, επιβεβαιώνει την προσήλωσή της στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών εντός της επικράτειάς της και ανά τον κόσμο, και ενισχύει την τρέχουσα πολιτική δράση της και το υφιστάμενο σημαντικό νομικό πλαίσιο στον τομέα της ποινικής δικονομίας, που έχει ιδιαίτερη σημασία για τις γυναίκες και τα κορίτσια.

⁽¹⁾ Έγκριση της 10ης Μαΐου 2023 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2017/865 του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2017, σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας όσον αφορά θέματα που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (ΕΕ L 131 της 20.5.2017, σ. 11).

⁽³⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2017/866 του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2017, σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας όσον αφορά το άσυλο και τη μη επαναπροώθηση (ΕΕ L 131 της 20.5.2017, σ. 13).

- (5) Η Σύμβαση καλύπτει θέματα που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης και άλλα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.
- (6) Η Ένωση θα πρέπει να προσχωρήσει στη Σύμβαση μόνον όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, κυρίως στον βαθμό που οι σχετικές διατάξεις της Σύμβασης ενδέχεται να επηρεάσουν κοινούς κανόνες ή να μεταβάλουν το πεδίο εφαρμογής τους. Υπό τις παρούσες συνθήκες, τούτο ισχύει ειδικότερα για ορισμένες διατάξεις της Σύμβασης που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και για τις διατάξεις της σύμβασης περί ασύλου και μη επαναπροώθησης. Τα κράτη μέλη διατηρούν την αρμοδιότητά τους στον βαθμό που η Σύμβαση δεν επηρεάζει κοινούς κανόνες ούτε μεταβάλλει το πεδίο εφαρμογής τους. Η προσχώρηση της Ένωσης στη Σύμβαση όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αποκλειστική της αρμοδιότητα δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών αναφορικά με την κύρωση της Σύμβασης, για θέματα που εμπίπτουν στην εθνική τους αρμοδιότητα.
- (7) Στο στάδιο της εφαρμογής της Σύμβασης, η Ένωση θα είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης που εμπίπτουν στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, ενώ τα κράτη μέλη που έχουν κυρώσει τη Σύμβαση θα έχουν αποκλειστική ευθύνη για την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης που εμπίπτουν στην εθνική τους αρμοδιότητα.
- (8) Οι νομικές βάσεις που αναφέρονται στην παρούσα απόφαση αποτελούν σημαντική ένδειξη, υπό τις παρούσες συνθήκες, για την έκταση της αρμοδιότητας της Ένωσης σε σχέση με τη Σύμβαση και με την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών.
- (9) Η παρούσα απόφαση αφορά μόνο τις διατάξεις της Σύμβασης για τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, το άσυλο και τη μη επαναπροώθηση, στον βαθμό που οι εν λόγω διατάξεις ενδέχεται να επηρεάσουν κοινούς κανόνες ή να μεταβάλουν το πεδίο εφαρμογής τους. Δεν αφορά τα θεσμικά όργανα ή τη δημόσια διοίκηση της Ένωσης, που εξετάζονται σε χωριστή απόφαση του Συμβουλίου, η οποία θα εκδοθεί παράλληλα με την παρούσα απόφαση.
- (10) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (11) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο έχει προσαρτηθεί στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας απόφασης και, συνεπώς, δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στη εφαρμογή της.
- (12) Μεταξύ του Συμβουλίου, των κρατών μελών που είναι Μέρη της Σύμβασης και της Επιτροπής έχει καταρτιστεί κώδικας δεοντολογίας που καθορίζει τις εσωτερικές ρυθμίσεις σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της Ένωσης και των κρατών μελών στο πλαίσιο της Σύμβασης («κώδικας δεοντολογίας»). Οι ρυθμίσεις αυτές καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τον ρόλο της Επιτροπής ως συντονιστικού φορέα κατά την έννοια του άρθρου 10 της Σύμβασης για θέματα που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, με την επιφύλαξη των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων των κρατών μελών και της αυτονομίας των θεσμικών οργάνων της Ένωσης σε θέματα που αφορούν τις αντίστοιχες δραστηριότητές τους, τον μηχανισμό παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής εκθέσεων στην ομάδα ειδικών σε δράση κατά της βίας εναντίον γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας («GREVIO»), τη συμμετοχή της Ένωσης στις συνεδριάσεις των οργάνων που έχουν συσταθεί από τη Σύμβαση, και ειδικότερα στις συνεδριάσεις της Επιτροπής των Μερών που αναφέρεται στο άρθρο 67 της Σύμβασης, τη θέσπιση ενωσιακών, κοινών ή συντονισμένων θέσεων για τις εν λόγω συνεδριάσεις και τη στενή συνεργασία στις συνεδριάσεις αυτές, ιδίως όσον αφορά τις παρεμβάσεις και τους κανόνες ψηφοφορίας. Ως εκ τούτου, σκοπός του κώδικα δεοντολογίας είναι να αποτελέσει πρακτικό και εσωτερικό εργαλείο που θα δώσει στην Ένωση και τα κράτη μέλη της τη δυνατότητα να επιτύχουν συνεκτική, ολοκληρωμένη και ενιαία εξωτερική εκπροσώπηση όσον αφορά τη Σύμβαση.
- (13) Η Σύμβαση θα πρέπει να εγκριθεί,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Εγκρίνεται, εξ ονόματος της Ένωσης, η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας («η Σύμβαση») ^(*) όσον αφορά θέματα που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και θέματα που αφορούν το άσυλο και τη μη επαναπροώθηση, στον βαθμό που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης.
2. Η προσχώρηση της Ένωσης στη Σύμβαση δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών αναφορικά με την κύρωση της Σύμβασης, για θέματα που εμπίπτουν στην εθνική τους αρμοδιότητα.

Άρθρο 2

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ορίζει το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που είναι αρμόδια να καταθέσουν εξ ονόματος της Ένωσης, την πράξη έγκρισης που προβλέπεται στο άρθρο 75 παράγραφοι 2 και 4 της Σύμβασης.

Άρθρο 3

Η Επιτροπή δρα ως συντονιστικός φορέας της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 10 της Σύμβασης και εκπληρώνει τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων δυνάμει του κεφαλαίου IX για θέματα της Σύμβασης που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών και της αυτονομίας των θεσμικών οργάνων της Ένωσης σε θέματα που αφορούν τις οικείες δραστηριότητές τους.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Λουξεμβούργο, 1η Ιουνίου 2023.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
A. CARLSON

(*) Βλέπε σελίδα 7. της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.